

FENOLOGICZNE PODSTAWY STOSOWANIA
ZABIEGÓW ORAZ DOBÓR ŚRODKÓW
OCHRONY ROŚLIN — JAKO CZYNNIKI
OGRANICZAJĄCE UJEMNE KONSEKWENCJE
TYCH ZABIEGÓW

TADEUSZ STACHYRA

Instytut Przemysłu Cukrowniczego, Warszawa

Sygnalizacja ma na celu wybór momentu najwłaściwszego do przeprowadzenia zabiegów chemicznych. Oparta jest ona o obserwacje fenologiczne takie jak: wylęg, nalot, pojaw, rozsiew. Czy jednak w dostatecznym stopniu, w obecnej ochronie roślin uwzględnia się te momenty? Sygnalizuje się dzisiaj rozsiew zarodników parcha, nalot mszycy burakowej, chmielowej — natomiast zwalczanie chwościka, mączniaka rzekomego chmielu, zarazy, opiera się raczej o pewien schemat mniej, lub więcej uzasadniony fenologią grzyba. Ma to swoje skutki np. u chmielu, gdzie mimo stosowania powszechnego 4- do 5-krotnych oprysków — mączniak jest stałą groźbą dla chmielarzy i jeżeli już nie obniża plonów to psuje jakość szyszki będąc stale powodem strat. Należy przypuszczać, że zabiegów jest wystarczająca ilość — a może nawet za dużo — ale nie są one „zgrane” z rytmami sporulacji i inkubacji grzyba. Uchwycenie zależności rytmów sporulacyjnych od warunków inkubacji jest szczególnie ważne dla gatunków, które wywołują nieregularne występujące epifitozy.

Przechodząc do konkretów należałoby zwalczanie mączniaka rzekomego chmielu, zarazy ziemniaczanej i chwościka burakowego oprzeć o obserwacje siewu zarodników, aby podnieść skuteczność zabiegów. Z tak ujętą ochroną wiąże się dobór środków. Środek musi być wysokoskuteczny i dostatecznie długo działający, a niekiedy powinien mieć jeszcze szybkie działanie inicjalne. Niewysokie efekty zwalczania wiroz u buraka (żółtaczką, mozaiką) i u ziemniaka wiąże się przede wszystkim z dobozem środków, które powinny długo działać (do 1 miesiąca) i mieć szybkie działanie inicjalne.

Stosowane środki Ekatin, Metasystox działają krótko i wskutek tego trzeba powtarzać zabiegi. Wielokrotne zabiegi muszą oczywiście powodować więcej ujemnych skutków, niż jeden, a krótkotrwałość działania wywołuje niezbyt dużą skuteczność w zwalczaniu wiroz. Według materiałów krajowych i zagranicznych można łatwo obliczyć, że 2 do 3 zabiegów przeciwmyszycowych obniża procent porażenia o 1/4 do 1/3 — w stosunku do kontroli, a dopiero ośmiokrotny zabieg, jak to wykazały doświadczenia Berbecia — spowodował skutek w 80%.

W wypadku zwalczania wiroz należy takie preparaty, jak Disyston i Terrasytam stawiać wyżej, niż Metasystox i Ekatin, czy inne. Podobne zjawisko zachodzi przy zwalczaniu chwościka. Stosując prewencyjne zabiegi miedziowe, w celu uzyskania pełnego skutku należy opryskiwać trzykrotnie plantacje — gdy tymczasem jeden zabieg na początku sierpnia — zastosowany w momencie zaistnienia dogodnych dla epifitozy warunków klimatycznych w czasie sporulacji grzyba — daje prawie ten sam skutek. Jeżeli chciałoby się wyeliminować straty powodowane niszczeniem naci przy zabiegach — lepiej wyeliminować opryski prewencyjne, a zastosować jeden w momencie zagrożenia. A opryski miedziowe, lub cynkowe jeżeli się je uzna za właściwe traktować jako źródło mikroelementów i stwarzania dodatkowych oporów dla pasożyta.

Przykłady z Terrasytatem i Brestanem są bodaj najjaskrawsze.

Zmniejszenie ilości, warunkowanie zabiegów, oraz stosowanie środków w pełni skutecznych powinno być zasadą, która prowadzi do pomniejszenia ujemnych skutków chemizacji w rolnictwie.

Т. Стахыра

ФЕНОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРИМЕНЕНИЯ ОБРАБОТОК, А ТАКЖЕ ПОДБОР СРЕДСТВ ЗАЩИТЫ РАСТЕНИЙ КАК ФАКТОРЫ, ОГРАНИЧИВАЮЩИЕ ОТРИЦАТЕЛЬНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ЭТИХ ОБРАБОТОК

Резюме

Обращено внимание на тот факт, что в настоящее время в защите растений недооценивается значение сигнализации фенологических основ применения обработок. Уменьшение количества обработок, применение обработок в соответствии с данными условиями, а также применение высокоэффективных средств должно быть правилом, соблюдение которого приведет к уменьшению отрицательных результатов химизации в сельском хозяйстве.

T. Stachyra

PHENOLOGICAL BASES FOR TREATMENT AND THE CHOICE
OF PLANT PROTECTING MEANS REGARDED AS FACTORS
LIMITING THE NEGATIVE EFFECTS OF THESE MEASURES

Summary

Attention is drawn to the missing understanding of the importance of phenological signalling in preparing the basis for plant treatment. Here lies one of the reasons for the poor effects of dressings. It should be agreed upon to limit the number of treatments, to condition them judiciously and to apply only fully effective chemicals. These established rules would reduce the negative results of the application of chemicals in farming.